

Hørings svar fra Bispebjerg Lokaludvalg

Vedrørende indsatsplan for grundvandsbeskyttelse

Bispebjerg Lokaludvalg takker for muligheden for at kommentere på denne høring af et forslag til en indsatsplan for grundvandsbeskyttelse.

Høringen har været drøftet i lokaludvalgets bymiljøudvalg og til mødet i Bispebjerg Lokaludvalg i august. Lokaludvalget har desuden videresendt høringsmaterialet til udvalgte grupper, som har særlig interesse herfor, -herunder vandmiljøgruppen, som er etableret på tværs af Bispebjerg og Brønshøj Husum Lokaludvalg.

Vi har derimod ikke arrangeret ekstern borgerinddragelse, idet høringsmaterialet er kompliceret stof, som ikke egner sig til kommentarer på facebook eller til drøftelse på et borgermøde.

4. september 2023

Generelle kommentarer

Selvom høringsmaterialet er tung læsning, er niveauet af det faglige indhold en fornøjelse at læse. Her er tale om god sagsanalyse, som skal udstikke retningslinjerne for vores fremtidige omsorg for grundvandets kvalitet.

Det fleste af de fremsatte forslag er gyldige ikke bare i Københavns Kommune, men over hele landet, og derfor giver de god mening. Det aktualiseres af, at Københavns Kommune i modsætning til de tilgrænsende kommuner har valgt ikke at benytte drikkevand fra Københavns undergrund.

Det som ikke står i indsatsplanen

Her vil vi ikke kommentere, hvad der står i planforslaget, men supplere med nogle overvejelser, som også kunne være nævnt.

Fokus er for planens forlag er forståeligt nok grundvandet som drikkevandsressource, men forslagene har her ud over betydelig rækkevidde – også i forhold til vandkvalitet, til grundvandsstigninger og dermed risiko for våde sokler og skimmelsvamp og i forhold til hvordan vi udnytter vandet på overfladen til glæde for mennesker, flora/fauna.

Det betyder, at også forhold, som ikke er omtalt i planen, kan have vidtrækkende betydning. Disse forhold vedrører fortrinsvis andre mulige anvendelser af grundvand end drikkevand, som ikke nødvendigvis kolliderer med drikkevandsinteresser.

Her er nogle pointer

1) Det terrænnære grundvand.

Her taler vi ikke om vand ophentet fra kalken, men om grundvand i en dybde af få meter. Dette vand er irrelevant for drikkevandsformål, fordi risikoen for forurening er stor, men det kunne godt bruges til andre formål. I Lersøparken findes eksempelvis store mængder terrænnært grundvand, som aktuelt løber direkte over i kloaksystemet i den nu rørlagte Lersøgrøft. Bispebjerg Lokaludvalg har prøvet af fremlægge forslag om brug af terrænnært grundlag ikke som drikkevand men til at sikre en god vandkvalitet i en fremtidig Lersø. Af en myriade af grunde, som vi ikke har haft indflydelse på, bliver det muligvis ikke til noget. Men det terrænnære grundvand kunne få en væsentlig betydning som vandressource, -også jævnfør punkt 3 nedenfor. Overvejelser herom savnes i forslaget til indsatsplan

Sekretariatet for Bispebjerg
Lokaludvalg
Rentemestervej 76
2400 København NV

EAN-nummer
5798009800428

2) Alternativ brug af Københavns Grundvand

Københavns Kommune har valgt ikke at bruge vand fra egen undergrund. Især i den nordvestlige del af kommunen bruges stort intet grundvand. Der er borer til Kalk i Frederiksberg, Islev og Gladsaxe. Men kun Frederiksberg henter vand fra storbyens vigtigste vandførende lag, Carlsbergforkastningen, der passerer gennem Brønshøj, under Utterslev Mose og videre ud i Kattegat.

Der er nedsat en vandmiljøgruppe på tværs af Bispebjerg og Brønshøj-Husum Lokaludvalg, som netop har udgivet en rapport om Rent vand til Utterslev mose med undertegnede som pennefører. Vi ved at der er udarbejdet et budgetnotat for at undersøge brug af vand fra Carlsberg forkastningen til at sikre rent vand til Utterslev Mose, som bortset fra direkte regnvand kun tilføres kloaktilblandet vand. Vi foreslår derfor helt overordnet at samtænke vandsystemet (herunder uudnyttet grundvand i kalk) ved at bruge oppumpet grundvand til at sikre ordentligt vand i søer og åer gennem hele det københavnske vandsystem frem til de indre søer.

3) Mere vand til at køle byen

På grund af klimaforandringer vil vi opleve varmetigninger. Især i byen med mange hårde overflader vil temperaturer stige uforholdsmæssigt under en tør sommer. Det er derfor vigtigt for en sund by, at vi har vand til afkøling og sikrer grønne og blå elementer på overfladen. Dette er også afspejlet i nyere kommunale strategier, såsom Biodiversitetsstrategien, som har en målsætning om, at der skal åbnes 8 kilometer å gennem byen inden 2050. Af-dampning af vand er den eneste omkostningseffektive og bæredygtige metode til nedkøling i stor skala, og derfor er vandressourcen afgørende for en bæredygtig by.

Klimaforandringer har ændret nedbørsmønstrene over København, så der er mindre regn i sommerhalvåret og mere regn om vinteren. Det er urealistisk, at man kan opbevare tilstrækkeligt vand fra vinteren til brug om sommeren i overfladeløsninger eller beholdere. Grundvandsforekomster i forskellig dybde er derfor vigtig for at forskyde fra vinterregn til sommertørke. Dermed er grundvandet og den om vinteren opbyggede grundvandspukkel en vigtig ressource – også selv om det ikke er helt rent nok til drikkevand. Meget grundvand drænes i dag til kloak. Det skønnes, at 1/3 af vandet på Lynettens renseanlæg er forholdsvis rent grundvand/drænvand – og det er et stort spild af vand. Det forringer også renseprocessen, fører til flere bypass, og fylder kloakken med uvedkommende vand, som risikerer at undergrave de store investeringer i klimatilpasning af kloakken. Man kunne ønske sig en øget detaljeringsgrad vedrørende denne problematik i indsatsplanen.

4) Store byggepladser.

Ved store byggepladser bortpumpes i forbindelse med støbning af fundament ofte hundredtusinder af kubikmeter grundvand til kloak. Byggeteknisk er det meget fornuftigt, men måske kunne man udtænke retningslinier, der skulle have til formål at bruge oppumpet grundvand fra byggerier til andre formål. Specielt ved meget store volumina.

Bispebjerg Lokaludvalg har fokus på vandprojekter!

Som nævnt ovenfor har lokaludvalget haft betydelig fokus på grundvand, og selvsagt også på at bevare grundvandet som en lettilgængelig ressource for drikkevand.

Bispebjerg Lokaludvalg tilbyder derfor at bidrage til at gøre planforslaget til virkelighed.

Indsatsplanen prioriterer borgerrettede kampagner med ønske om at stoppe brug af pesticider mm. Lokaludvalget bidrager gerne til at få sådanne kampagner ud over rampen via de sociale medier og lokaludvalgets Bydelsavis (oplag 100 000).

Lokaludvalget har desuden netop færdiggjort vores 4 årige bydelsplan. Et af indsatsområderne er "det grønne". Visionen er følgende "Bydelens eksisterende grønne områder skal fastholdes og udvikles med mere naturkvalitet, og vi skal værne om og genskabe de blå elementer i bydelen. Der skal skabes mere grønt i det tætbebyggede kvarterer". Tankerne i forslaget til indsatsplan ligger således direkte i tråd med lokaludvalgets ønsker. Så vores bemærkninger vedrører kun emner, som vi kunne en mere detaljeret overvejelse af.

Venlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Alex Heick', written in a cursive style.

Alex Heick

Formand for Bispebjerg Lokaludvalg